

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a „Nemzeti Baleset“ Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., **Kertész-utca 35. szám.**
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **6 frt.** — Félévre **3 frt.**
Negyedévre **1 frt 50 kr.**

ELBESZÉLÉS.

AZ ÁLDOZAT.

Írta: PLACHTA ALBERT.

KÉT kovácsa volt Nagy-Dorogh községnek. Az egyik — Tern Péter — elvándorolt a jobbik honába megpihenni, nem csekély örömeire Schmidt Endrének, ki így vetélytárs nélkül maradt.

Ez egyrészt hazafiui érzelmeinek sugallatára, másrészt nevével foglalkozását is akarván jelezni, azt „Kovácsra“-ra magyarosítá, s ebbeli cselekedetéről a nagy közönséget egy óriási patkón értesítette, melyet is a műhelye fölé erősített volt meg, s így a kinek kedve tartotta szemüveg nélkül is elolvashatta a kirívó vörös betűkkel pingált czimert:

KOVÁCS ENDRE

Nagy-Dorogh egyetlen kovácsmestere.

* * *

Ez az ember burookban született, — így rebesgették irigyei, — s alapjában véve igazuk is volt, oly briliánsan folytak dolgai... Tulságba esapott szorgalmával, a beköszöntő regg már ott találta a fujtatónál, s a késő éjszaka esendjét az ő pörölye tompa hangja zavarta csak... De még így sem győzte a sok munkát, a melylyel a helység s vidéke halmozta el; hozzájárult még az,

hogy utóbbi időben egészsége is megrendült. Mindez arra készítette, hogy egy segédet fogadjon maga mellé, Benkő János személyében.

Az életrevaló ifju nehéz napi munkája után mitssem tartott eszesebbnek s élvezetesebbnek, mint mestere leányának csapni a szelet. A két sziv megértette egymást. Ezen-tul minden áldott este találkoztak ők a ház mögött elterülő kis kertben s szőtték a szebbnél-szebb terveket a jövőre nézve.

De nini, ki az, ki oly gyors léptekkel feléjük közeledik?! Nem baj, bárki legyen is, nem éri őket rossz tetten... esakhogy másképp vélekedett ám a megérkezett, ki vésztjósló pillantásokkal végigmérve a remegő leánykát, s az ámuló udvarlót, megszólalt recsegő hangján:

— Maga is jobban tenné, ha ágyát keresné fel, s nem építene itt légvárakat, akkor nappal több kedvvel s nagyobb erővel kezelné a kalapácsot!

— Mester ur kérem, hallgasson meg engem!

— Nincs időm hozzá, vegye tudomásul, a mit mondtam, s avval vége, te pedig Julis, nézd, hogy beljebb kerülsz!

A szobában aztán megállott lánya előtt, s

HEGEDÜS SÁNDOR,
az új kereskedelmi miniszter.

magát páva módjára felfujva, elkezdte göggel telt dikezióját:

— Nem értem, hogy tudtál magadról annyira megfélekedni és egy ily rongy ember udvarlását eltűrni! Azért vonom meg szájamtól a falatot, azért kuporgatom össze a krajezárokat, hogy a legelső jött-ment legényke keblére fűzzön?! Abból ugyan nem eszik sem ő, sem más iparos!

— De apa, hisz te is...

— Ne szólj közbe! Micsoda badarságot akartál megint mondani?! Az nem törvény, hogy a vőnek is annak kell lennie, a mi az apósa! Sőt ellenkezőleg, minden okos ember azon van, hogy a vad eseteméből nemes gyümölcstermő fát neveljen, az által, hogy beoltja, vagyis ez idő szerint te is olyan magamfajta pór vagy, de hát van pénzünk elég, s még több is lehet ez a jó, biztos oltó-vessző, a mely majd vonz ide egy kertészt, ki nemessé avat, uri dámát csinál belőled, csak várj nyugodtan, bizd rám dolgodat!...

Juliska, ismerve apja természetét, nem mert ellenvetést tenni, nehéz szívvél vonult tehát ágyába, s várta a jóltevő álmot, mely azonban nagyon sokáig késett valahol. Ugy szokott az lenni, az üldözött még az éj nyugodt szárnya alatt sem lel békés pihenőt!

Látott valaki egy olyan bucsuzó fecskét, mely megsérült, gyöngé párját keresni kénytelen, hosszú, fárasztó utra kelni?!

Ilyen volt az ifjak szakadása! Látjuk-e még egymást valaha ez életben? S ha igen: mikor, hol, miképpen?!

— Isten veled János!

— Élj boldogul angyalom! — s könnyes szempillákkal siettek el az ellenkező irányban.

* * *

És gyarapoda Kovács ur mind földi javakban, mind gögben egyaránt, a miket nem csekély mértékben fokozott és okozott e tény, hogy egy nem álmódott örökség révén vagyona kerek negyvenezer pengővel szaporodott, — a jámbor falusiak számkörét túlhaladó összeg, — a kik most már valami kis királyt láttak benne. El is szállította házából mindazt, a mi őt foglalkozására emlékeztette volna. S a ki őt ezentul is csak egyszerűen nevén merné szólítani, ugyancsak megjárna vele, — szárny nélkül is repülne kifelé a szobából. — De van tisztességtudás az emberekben, levett kalappal állanak hitelezőjük előtt s versenyeznek a czimadásban, — így legalább tizenhatszázalékra kapják a kölcsönt tőle.

Az öreg el-eljárt előkelőbb társaságokba, azok bár háta mögött nevték a tolakodót, mégis megtürték maguk közt, mivel olykor jobb kedvében meg lehetett koppasztani őt...

A mit Kovács tett, azt mind számításból cselekedte ő, fitogtatta nagy gazdagságát, ily módon remélvén czélját elérhetni, mindennapi álmát meg-

valósulhatni: egy valódi uri embert leánya számára megcsiphetni!

Fáradozását siker koronázta! Rövid időn belül két ily kérő is fordult meg a boldog apa házában, kifogástalan gavallérok, s a mi a fő, az egyiknek ereiben kék vér csörgedezett. Erre fájult meg a foga...

Légrádi Forgách György harminczötév körüli, középtermetű, vézna alak, kiélt ábrázattal, kit csak egy arannyal telt zacskó ránthatott vissza a sir széléről, mi sem természetesebb tehát, minthogy két kézzel kapott utána, mikor azt kinálgatták neki, ráadásul még csinos nőt is szerzett egy csapásra...

A leány rimánkodott, térden kérte az apját, hogy ne kényszerítse őt e világfi feleségévé lenni, az önféjü zsarnok atyja szívét nem hatotta meg semmi könyörgés!... Ugy lesz, amint én akarom!

Ezzel el volt vetve a koczka. A kétségbeesett leányzó már közel állt eme lépéshez, melyet boldogtalan szerelmesek szoktak elkövetni s egy adag méreggel meg akarta semmisíteni szülője hiú tervét, de nagy vallásossága, mely lelke mélyében gyökeredzett s a mely a pokol, az örök kín képét festé képzelete elé, ha netalán Isten parancsolata ellen cselekednék, a hol irva találjuk: „A ki az életet lehelé beléd, egyedül van jogositva arra, azt tőled is venni...” visszatartá őt szándékától.

Igy lett belőle nemes asszony. Élete egyhanguan, szomoruan folyt a léha közönyös férfi oldalán, ki újból pénzes ember lévén, teljesen belemerült az élvezetekbe s gyakran napokon át maradt távol otthonától...

Ha sejtette volna, mennyi könnyüt ejt neje ez alatt, talán meg is változtatta volna életmódját...

Nedves szemekkel ült akkor is az ablaknál, a mikor egy ismerős alak, — battyuval a hátán, — elhaladt a házuk előtt...

— János! — kiáltá teljes erejéből a nő. — János! Oh tekints ide, ne vess meg, hibámon kívül lettem hűtlen hozzád...

Az nem fordult meg, tán nem jutott fülébe a hang, vagy nem is ő volt az? Tovább ment, s a csalódott Julis fuldokolva hajta le fejét az ablak párkányára s így maradt fekvé hosszú perczeken... órákon át... A hazatérő férj hullát csókolhatott.

Szivszélhűdést konstataáltak.

Forgách is járt szeme körül kendőjével, de őszinte bánatában kételkedni lehetett, hisz ő csak pénzért vette el! Annál mélyebben sujtotta e hír Kovácsot, ki most egyszerre lányától, pénzétől látta magát megfosztva! Mint borult az gyermeke tete-mére, hogy kért most bocsánatot a halottól a megtört apa... „csak egy szót szólj édes... no mondd, hogy nem haragszol!...”

Késő a megbánásod, feláldoztad leányodat sátán sugalta eszmédnek, nem gondolva arra, hogy a nemesítésnél sok esemete pusztul el durva kéz által, ám viseld, türd lelkiismereted furdalásait.

Az öreg a temetés óta csak árnyéka saját magának; néha elül egy egész örökkévalóságig karos-

székében, s mindig egy pontra bámul, máskor meg futkos fel-alá szobájában, s dűnnyög érthetetlen szavakat... Emberrel világért sem állana szóba, azonban egyes tárgyakkal, melyek boldogult Julisa után maradtak, képes végnélkül elcsevegni...

Veje kegyelemből gondoskodik a félkegyelműről!

Márczius 15.

*Tavasza volt, üde, derült kikelet!
Madár dalolt a zöld mezők felett,
Széltörte jégbilincset a patak
S vígan futott a lombos fák alatt,
Tündérmeséket sugdosva nekik,
Mit oly szívesen hallgattak a fák,
Mint gyermekek a mesélő apát!*

*S mesélt a patak sok, nagyon sokat:
Hazáért vívott dicső harczokat;
Beszélt egy népről, mely hős volt s szabad,
De most kezén és ajkán vaslakat.
Rabigában van a hős nemzedék,
Mely egykor oly nagy fényben tündökölt,
Hogy megbámulta azt az ég s a föld!*

*Elmondta, mennyit szenvedett e nép,
Mint dúlta fel zsarnok kéz édenét;
De eljön nemsokára az a nap,
Mikor majd újra dicső lesz s szabad.
Felvirrad újra boldog reggele!
Lerázza magáról a rabigát,
S csodálni fogja ismét a világ!*

*És úgy lett! Eljött a várva-várt nap,
Legfényesebb napja a szabadságnak!
Nemes a pórnak nyújtott jobbkezet;
Csodákat művelt a honszeretet,
Olyan csodákat, melynek párja nincs!
Együtt érzett a kunyhó s palota,
Ennél dicsőbb nap nem lesz több soha!*

*Szent volt e nap, magasztos és dicső!
Megállt egy perczre a sebes idő,
Hogy lássa ő is ezt a hős népet,
Csodálja ő is e dicsőséget,
Melyet e napon vívott a magyar;
Nem vassal, pusztá szó volt fegyvere,
Mégis megrengett a világ bele!*

*Szent vagy, márczius, szent vagy minekiünk!
Híressé, nagygyá általad lettiünk!
Fényed még most is felettiünk ragyog,
Miként az égen a szép csillagok!
Annál is jobban! Azok lettiünnek,
Ha jó a hajnal, de nem, nem, soha...
A te fényednek nincsen alkonya!*

*Ragyogni fogsz, egyre szebben, jobban;
Ragyogni fogsz, míg magyar szív dobban!
Míg magyar él ez édes, szent hazán,
S szeretjük egymást szívből, igazán,
Miként lestvér a lestvért szereti;
Míg él benniünk a hazaszeretet,
Fényednek veszni addig nem lehet!*

Farkas Alajos.

Vörösmarty Mihály költészete.

Irta: TOLNAI LAJOS.

II. Vörösmarty Iyrája.

Gyulai senkire se szeret jobban hivatkozni, mint Kemény Zsigmondra. A mit ő mond, az megdönthetetlen, onnan fölebbvitel nincs. Sajnálom, hogy a nagy báróval Vörösmarty Iyráját illetőleg, nem mindenben lehetek egy véleményen. Kemény itt ugyanis csak állit, de semmit se bizonyit, pedig a tudakozódó szerény kérdés: vajjon, sokszor feltolakodik a hatalmas, ünnepléses állítások között. A nagy essayista Vörösmarty epikai költészetéről szólván, így csap át Iyrájára: „Ő már akkor is, midőn az epikai nemre veté a fősulyt, elsőrangú lyrikusaink között foglalt helyet! — —“

Tehát, Kemény szerint, abban kell megállapodnunk, hogy az eddig felsorolt Iyrai költemények az eddigi magyar Iyra legjava termékei közé volnának sorolandók. Ezt talán a bámuló Gyulai se hinné el, én pedig sehogysem. Csokonai: „Az utolsó szerencsétlensége“, „A tihanyi echóhoz“, „A reményhez“, a „Parasztdal“, a „Szegény Zsuzsi a táborozáskor“; a Kisfaludy Sándor néhány meleg „Himfy dal“-a; a Kölcsey „Himnusz“-a; a Berzsenyi hatalmas „Romlásnak indult“-ja, „Fohász“-a, talán mégis ércesebb és igazabb hangzásuak, mint ama puha, lágy remniszczenziák.

De a mi nagyembereink jókedvükben így szoktak beszélni. És mihez tartjuk akkor magunkat?

Kemény folytatja:

„Voltak oly dalai, melyek magasztaltattak, s oly románcaizai és balladáizai, melyek nagybecsüek...“

Vajjon, melyek azok?

„Sőt volt egy legendája, Hedvig, melyet irodalmunkban még eddigelé egy műköltő se győzött le.“

Mily hatalmas kieresztése az ostornak!

„Senki sincs lyrikusaink között (tehát egész addig le, mikor Kemény ez igéket szavalta a Kisfaludy-Társaság 1864. február 6-iki diszgyülésén), ki oly széles körben működött volna. A daltól a dithyrambig és ódáig, a genreképektől és a helyzetek s hangulatok festésétől, a meséken, parabolákon, allegóriákon át a fantasztikus rajzokig, a románcaiztól és a költői beszélykétől kezdve, az elénekelhető balladáizig és az époszi nemhez közelítő verses novellettekig, a didaktikus irányu elmélkedésektől az epigrammokhoz mindenre kiterjedt hatalmas inspirációja.“

S ezeket a mennydörgős szavakat ott kellett hallgatnia Aranynak, távolabb Tompának. Petőfi „szerencsésen“ megmenekült.

Szabad-e ezeket az odavetett keztyüket legalább meg nem látni?

Igen, Vörösmarty mindent irt, de hogy; mindent próbált, de minő eredménnyel; mindenütt meg akarta mutatni, hogy ehhez én is értek, hanem valahogy mégsem értek. Az ő birodalmának is meg voltak határai, és ha ezeken kívül is járt illetékelenül: árát ő adta meg.

Pedig egy költői igaz órájában mily szépen írja:

„Egész világ nem a mi birtokunk;
A mennyit a szív felfoghat magába,
Sajátunknak csak annyit mondhatunk.“

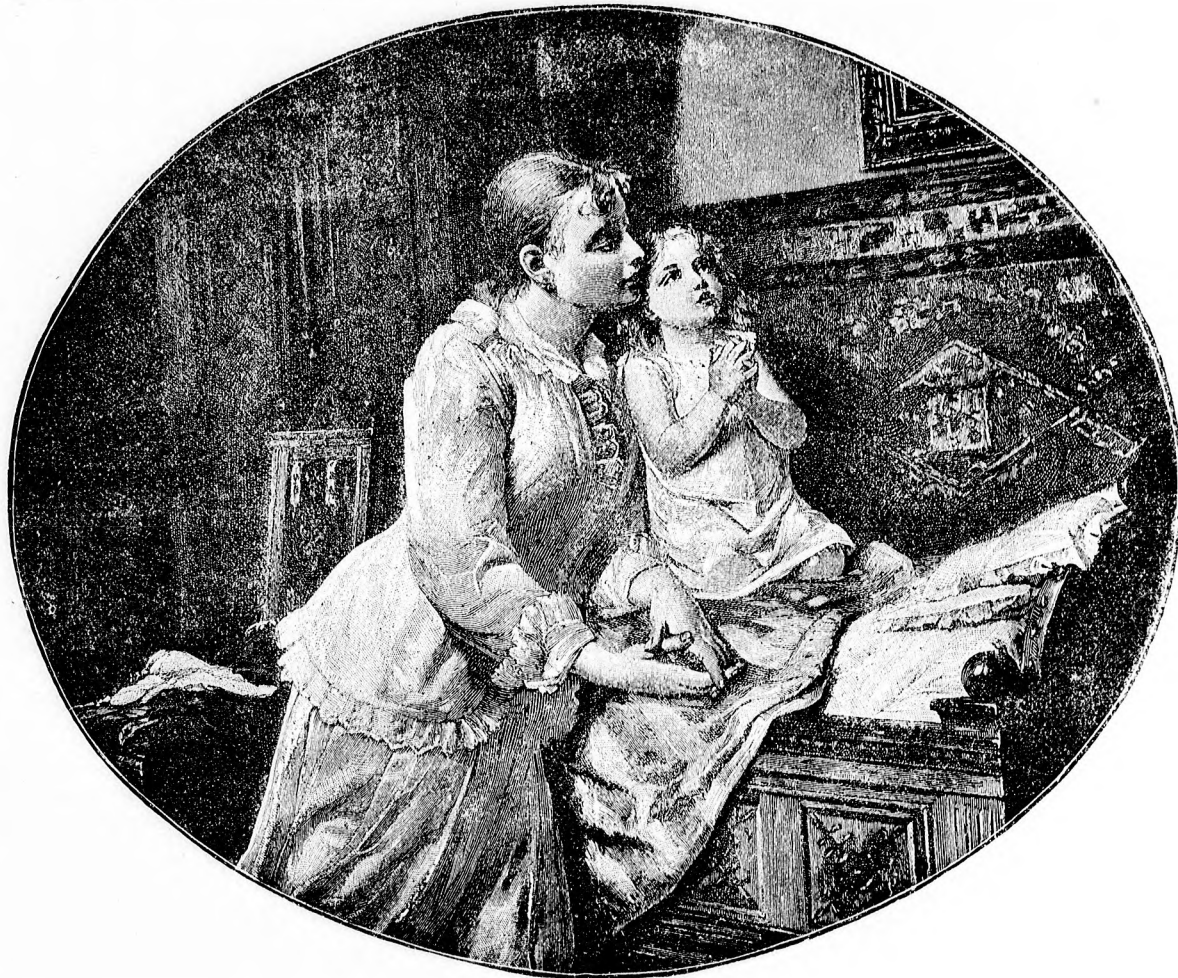
„Vörösmarty patétikus dalai általában nagyhatalásuak...“

A Cs. M. kisasszonyhoz irt, a leghőbb szerelemnek áradozása, dithyrambikus szokellésekkel, s benne a forma a tartalommal teljesen egybenőtt.

Ebből a borzasztó hő és tartalomban, formában remek dithyrambból néhány sort izelítőül ide irok:

„Hát még a kit dús szívedbe
Fölvevél,
Az lesz ám még csak szeretve,
Annak élte, lelke üdve
Te levél.
A legédesebb titokkal
Vagy tele,
Mint edény, mely mézzel árad
S édes lenni el nem fárad
Kébele...“

Hát ez igazán szokellés, mikor már az ember azt se tartozik tudni, mit csinál.

☞ Reggeli ima. ☜

És erre az a rémitő magasztalás! A mai ember mit mondjon e klasszikus elragadtatásra? Hol vagyunk mi, a mi hideg világunkban! Mily csekély méretűeket tudunk mi szokni!

„Szintazon magyar mértékű és metszetű ez, mint a bordalok fejedelme (hát ilyen is volt?) ama merész és szeszélyes dithyramb, mely a poharazó magyar táblabirónak egész érzés- és nézetkörét átkarolta, hogy művészileg visszaadja. A Fóthi dalt értem.“

Tehát a Fóthi dal a magyar táblabirónak egész világát átölelte? Igen, mikor poharazott.

A poharazó magyar táblabiró mit csinál? Először meglátja, hogy a jó bor pezseg, most elgondolja, hogy ehhez jó étel is kell, majd, ha úgy kerülhet, egy kis szerelem — —

Hej, galambom, szöke bimbóm,
Mit nevensz?

Ugy-e? Most következik egy kis elbűsülés...

„Vig, komor, vagy csüggeteg vagy,
Csak igyál!

Borban a bú, mint a gyermek,
Aluszik;

Magyar ember már búsult sok
Századig.

Ideje, hogy ébredessen
Valaha — — —

No de se baj, másképp leszen
Ezután...“

S így iddógálva, eljut a táblabiró ur addig, hogy királyára gondol s felkiált:

„A legelső magyar ember
A király;
Érte minden honfi karja
Készen áll — —“

Mint egykor Mária Teréziáért.

Ezért senkinek se kell táblabirónak lenni, s a Kölcsey, Kisfaludy, Berzsenyi, Deák Ferencz-féle táblabirák nem is ilyenek voltak.

E vers — vers magáért; olyan, a milyen. A remektől távol, mint egy föl-pattanó pohárköszöntő; egy tetszetős buborék és semmi más. — A Fóthi dalhoz az igazi költészetnek mindenesetre, egész a mai napig, kevés köze volt és van, s talán a hidegebb időkben még kevesebb lesz. Ha valamely versre el lehet mondani: ez szónoklat, erre körülbelül jogosan.

A SZÓDAVIZ.

Irtá: Dr. Miskolczi Z. Dániel.

(Vége.)

Kivétel nélkül pedig nemcsak a rómaiak korában nem volt szabály, hanem a mi időkben sincsen.

Másfelől nem is olyan megfoghatatlan dolgok azok, a mik kivételek gyanánt elő voltak sorolva.

A szénsav ugyan gyomorfájást nem szokott okozni, — sőt abból a tételtől, melyet a deákul beszélt régi doktorok a rómaiaknak tulajdonítottak, hogy „gas acidum ventriculo amicum“ (a szénsav kedves a gyomornak), épen az tűnik ki, hogy a gyomorra jó hatással van: de azért a szóдавиз egy kis szénsavas ólom tartalmánál fogva kisebb-nagyobb fájdalmat idézhet elő a gyomorban, illetőleg a belekben.

Ez a szénsavas ólom pedig a szóдавizes üveg czin sipkájából veheti eredetét, hogyha az az anyag, melyből a czin sipkákat gyártják — egészségrendőri szabály ellenére — nem tiszta, hanem ólommal fertőzött.

A szénsavas víz könnyen feloldja az ólomot s a sipka csövében bent maradó egy csepp szóдавизnek mindig van ideje egy-egy kis ólomot föloldani.

S oly különbségek fordulnak elő az emberek idegrendszerének fogékonysága tekintetében, hogy pl. a mely ólom-mennyiség a gyomorba jutva — parányiságánál fogva 99 embernek nem árt, már a 100-iknak, a ki, talán még hozzá több szóдавизet is iszik, mint mások, megárt.

Azután vegyük figyelembe a további panaszokat.

Ha az az ivóvíz, melyből a szóдавизet gyártják — kissé meszesebb, mint a minőhöz valaki szokva van : mindjárt előállhat a szorító hatás; egy kissé több magnéziumtartalom mellett pedig az ellenkező.

Igy tehát az efféle hatás, — mely az ivóvíznek is tulajdonsága, — a szóдавизzé átalakítás után is megmaradhat, vagy kevésbé még fokozódhatik.

Azonban mindezekből a szóдавиз ellenére tanubizonyságokat szerezni nem lehet. Az nem lesz rosszabb, mint a víz, a melyből készült.

A mit a szénsavas víz bűnéül tekintenek, annak oka tehát vagy a czin-sipka ólom-tartalmában, vagy az ivóvíz összetételében rejlik. Ezeket az ártalmakat pedig kellő óvatossággal elkerülheti a gyáros. E hátrányokkal szemben áll a szóдавиз sok becses tulajdonsága.

A betegnek olykor egyetlen jóltevő itala.

A mit a szegény beteg közönséges vízben, málnalében, limonádban, mandulatejben olykor hiába keres, azt a szóдавизben meglesi.

A gyomornak tulságos izgalmait néha az egyszerű szénsavas víz szépen lecsendesíti.

Van olyan egészséges ember is, a ki rendes italul a szóдавизet használja, mely, ha nem petyhüdt, meleg, igen jó szolgálatot tehet s meglehetősen könnyen fogyasztható.

Ismerve a szóдавизnek — akár mint italnak, vagy élvezeti cikknek, akár mint gyógyszernek — olykor megbecsülhetetlen, hasznos tulajdonait, meg kell róvnunk — s csak a legnagyobb megbotráncozás hangján róvhatjuk meg — azokat a hibákat, melyek néha az üzleti érdeknek minden más érdek fölébe helyezéséből, máskor gondatlanságból, vagy ezekhez hasonló forrásból erednek, s a vétkes predikátumra mindenkor számot tarthatnak. Ilyenek a következő dolgok és körülmények:

Először is a szóдавизes üvegek czin-sipkájának már emlegetett ólomtartalma. Egy csepp ólomnak sem volna szabad ezekben a sipkákban lenni. — Mirevaló az a czin-sipka elnevezés, ha az ártalmas ólom is benne van abban a czin nevű szerkezetben? Bizonyára arra, hogy az ólomtartalmu fémkeverék veszélyes tulajdonai elpalástoltassanak.

Addig is, míg a fogyasztó közönség érdekét gondosabb hatósági ellenőrzés meg nem óvja — igyekezzünk azáltal segíteni magunkon, hogy a szóдавизes üvegek „czin“ előnevű sipkájának csövét, — melyben mindig lehet szénsavas ólom — használatba vétele előtt egy kevés szóдавиз kibocsátása által öblítsük ki s így óvjuk magunkat az ártalmas ólomvegyület megivásától.

Második sorban jó tudnunk, hdgy a gyártáshoz használhatnak olyan — megint olcsóbb — szereket, különösen a szénsav-fejlesztéshez szükséges erős savakat, melyek nem egészségügyi, hanem pl. ipari czélokra volnának használandók. Az ily olcsóbb szerek egyebek közt arzénikummal is lehetnek fertőzve s ez a fertőzés átmehet a szóдавизre is.

Harmadik helyen fölemlíthetjük azt, hogy lelkiismeretlen gyáros a gyártáshoz használhat olyan vizet is, mely vagy már

megromlott vagy sohasem volt jó ivóvíz. — Szerencse, hogy a víz megvizsgálása által az efféle csalás biztosan kimutatható.

Végül még azt is ki kell emelnünk, hogy olykor a szóдавизes üvegek tisztátalan külsőjük által vétnek az egészségi követelések ellen, mert mint ilyenek, undorítóok. De ezzel még nincs vége a tisztátalan üveg szerepének, mert a szóдавизes üveg ragadós betegségben, például tifusban szenvedő ember kezében is megfordulhat, s így gondatlan kezelés mellett egyik-másik betegség terjesztőjévé is válhatik.

A szóдавиз borral használva több tekintetben felülmulhatatlan.

← A jósnő. →

Versenyársai e téren — összesen ketten vannak, ugymint a jó kutvíz és az ugynevezett savanyuvíz (ásványvíz).

A savanyuvizek, — melyeket hazánk erdélyi részében borvíznek neveznek — abban mind megegyeznek egymással, hogy szénsavuk nagy része mészhez, magnéziához, avagy káli-, nátronhoz van kötve s ennél fogva jóízű italt csak savanyu, tehát silányabb borral képezhetnek.

A bor savtartalma üzi ki az ásványvíz kötött szénsavát s e folyamat adja a jó ízt és biztosítja a savanyu vizes bornak közkedveltségét.

Sem bakar bort, sem vörös bort savanyu vízzel inni nem szokás, mert ezen borok — minthogy nem savanyuak — épen nem, vagy csak alig pezsegnek az ásványvízzel; e helyett megfélekednek azzal s nem hogy kellemesek, de tintaizűvé válnak.

Ellenben a szódavíz a savanyu borral is iható s különösen kellemes a jobb fajta, nem savanyu borral együtt. Nem csak hogy legzamatosabb és erősebb közönséges borokkal tetszés szerint vegyithető s mindenkos kellemes italt ad, hanem bátran használható a bakor borral, vörös borral sőt aszuval is.

A szódavíz és aszabor a pezsgő összetételére emlékeztet.

A szódavíz bor mindig üdítő; a savanyuvíz csak ha a bor és az ásványvíz összeillenek, vagyis csak ha a bor savanyu, tehát nem igen hires.

S miután a tiszta bor rendes használása annál ártalmasabb mennél erősebb, tehát jobb a bor: ennél fogva azt legezészerűbb volna mindig vízzel inni

S e célra legelső helyen a jó ivóvíz említendő.

De pl. kútvízzel a bor a legtöbb vegyítési mérték szerint izetlen. Ásványvízzel meg nem hogy kellőképpen meg volna gyengítve, hanem még egyik-másik sótartalomnál fogva, pl. a vas vegyületek miatt, még fenyegetőbbé válik.

A vasas ásványvíz fejbéli vértorlódásokhoz vezet.

S az ásványvizek elemzése csaknem mindig vas jelenlétére is vallanak.

Igy tehát a szódavíz leginkább alkalmas arra, hogy mint víz az erős bort eléggé meggyengítse s szénsavtartalmánál fogva az egész italt üdítővé s kellemes ízűvé tegye.

De ez az érdem majd-majd vesztére szolgált az ártatlan szódavíznek.

Még ha csak annyiban állana a szódavíz munkája, hogy az erős bort meggyengíti vagy akár kellemessé is teszi, ez nem volna olyan nagy bűn, hogy el ne lehetne neki nézni.

De mikor ezen az uton a savanyu vizek versenytársává emelkedik: ez már több annál, mint a mit hallgatással lehetne mellőzni.

Ő, a kinek származása a közönséges kútvíznél kezdődik — az uri savanyu vizekkel akar egy rangban állani vagy talán ezeket a fényes multu italokat akarja felülmúlni, melyeknek eredete a föld titokzatos mélyében rejlik s melyeknek élettörténete letűnt századok kódében kezdődik?

Tudja meg a szódavíz, hogy ily közönséges tulajdonokkal, minők az övéi is, hódító utra senki nem indulhat, hogy sárral kellőképpen meg ne dobáltassék.

S a szegény szódavíz a nagyok részéről ebben a megtiszteltetésben valóban részesült is.

Mert az a sok beszéd: hogy a szódavíz így árt, amugy árt, azért veszedelmes, mert vitriollal készül stb. egyebet nem jelent, mint az ásványvíz harcát a szódavíz ellen.

Olyan mint a rendi érdek harcza az egyenlőség ellen.

S az önérdék harcának fegyvere mindig és mindenütt egyforma...

EVEZŐS LÁNYOK.

— REGÉNY. —

Irta: Rudnyánszky Gyula. (10. folyt.)

VII.

De aztán lesiklott a karja az asztalra és megint tovább bámult a leányra.

Katicza már ekkor vérvörös volt, észrevette, hogy sokan nézik és kissé idegesen ismételte harmadszor is:

— Tetszik vagy nem tetszik?

János erre a hangra fölriadt kábultságából. Milyen fölségesen tud haragudni ez a leány! Csodálatos teremtés! Ugy bánik vele, mintha nem ismerné! Mintha teljesen, de teljesen ártatlan volna! Katicza indulatos hangja megremegtette.

Engedelmesen nyult a tombolajegyek felé. Reszkető kézzel vett ki egy darabot. Aztán a zsebébe nyult. Kivette a tárczáját. Ott volt az arczkép és a levél. Sápadtan, izgatottan fordította rá a tárcza középső szakaszát, aztán kivett egy darab ezres bankjegyet és odaadta Katiczának.

— Köszönöm! — rebegte lázasan.

— En köszönöm, a szegény gyermekek nevében! — suttogta Katicza fülig pirulva és kosárkájába gyürte az ezrest.

Egy pillanat alatt hire kelt, hogy Berencsy János ezer forintot adott Torday Katiczának egy tombolajegyért. Mindenkinek tíz forintot fizetett, csak Torday Katiczának ezret.

Szirontay Klára, Bándy Márta és Csolnok Emma izgatottan rohantak Katiczához.

Klárának villámlott a szeme.

— Mutasd! Igazi ezres?

Aztán a többi lányok is odasereglettek.

— Igaz? Csakugyan igaz? Ej, éj, Katicza, ez neked szól! Ez jelent valamit. Ez néma vallomás! És majd fölfalták a tekintetükkel.

Később megkezdődött a táncz.

János fölkelte az asztalától és ingadozó léptekkel ment be a terembe.

Egyenest Katicza felé tartott.

— Édes kis Katicza, most velem fog tánczolni.

Katicza arcza lángvörös lett.

— Bocsánat, már eligérkeztem. És... és ismeretlenekkel nem is szoktam tánczolni! — tette hozzá akadozva, de határozottan.

Ismeretlenekkel? De hiszen engemet csak ismer, édes kicsikém?

— Nem mutatta még be magát.

— Téved, galambom. Az elébb átadtam már az én valódi névjegyemet. És ha parancsolja, szolgálhatok még akár ezerannyival is.

— Azért, hogy a szegények javára bőkezűen adakozott, még nincs joga velem ily hangon beszélni.

— De hiszen én nem a szegényeknek akarok ezerannyit adni, hanem magának.

— Ah, ez sok!

— Nem sok. Becsületemre mondom, egy ily remek szép leányért az egész világ sem sok.

Katicza egy pillanatra megtántorodott. Szédülés fogta el. Ez az ember részeg vagy pedig szándékosan meg akarja őt gyalázní. Ah, ez már mégis arcátlan vakmerőség! Édes anyját kereste a tekintetével, aztán szánakozva nézett végig Jánoson.

— Uram, látom, hogy ön ittas. Kérem, távozzék rögtön, mert különben ideszólitom a legelső urat, a ki erre jön.

— Eh, mirevaló ez a játék! — dadogta János. — Ismerjük mi már egymást írásban és képben.

Katicza rémülten látta, hogy János a dereka felé nyúl.

Büszkén lépett egyet előre.

Eppen akkor ért oda az édesanyja, a ki őt kereste.

— Mama, menjünk innen! Menjünk haza rögtön.

— Mi bajod Katiczám?

— Semmi, édes anyám. Majd elmondom otthon. Roszul vagyok kissé. Kérlek, gyere.

— De az ég szerelmére, mi történt veled? Hiszen ugy reszketsz, mint szélben a nyárfalevél.

— Oh mamám, kérlek, siessünk innen. Alig bírom elfojtani a könnyeimet. Egy ur inzultálni akart. Azt hiszem részeg volt.

— Egy ur? Kicsoda?

János ott állt a közelben. Hallott minden szót és merev szemekkel bámészkodott a leányra.

— Ki volt? — ismételte a kérdést Tordayné.

Katicza ránézett Jánosra, a ki ekkor már oly esedező pillantással állt ott, hogy a leány megsajnálta és elpirulva rebegette:

— Nem tudom... nem ismerem.

Aztán elsietett az anyja karjába kapaszkodva. A jelenet kikerülte a társaság figyelmét. De Bándy Márta hű szeme mégis észrevett valamit belőle.

Odarohant az evezős leányokhoz.

— Gyerekek, hallottátok, láttátok?

— Mit? mit? mit?

— Berencsy Jankó megszólította Torday Katiczát és Katicza visszautasította.

— Ah!

— No nézd!

— Ez fogás!

— Biztatás az ostromra.

— Inger.

— Hogy a vár bevehetetlen.

— Már el is mentek.

— Berencsy is?

— Nem. Katicza az édesanyjával.

— És a fajankó?

— Amott távolog éppen a kijárási felé.

János csakugyan kifelé ment. A mint a levegőre ért, a fejéhez kapott. Égett a feje, mintha izzó parázsval lett volna telerakva.

A hajóhoz tartott.

Éppen indult a Fecske.

Látta fölszállni Katiczát az anyjával. Aztán a hajó elindult és a csillagos éjben halkán suhant végig a Dunán.

János merev szemekkel bámészkodott utána. Ott uszik az ő boldogsága, az ő élete.

VIII.

Kis-Kátay Lajos miniszteri titkár csendes boldogságban élt a feleségével.

Csolnokyné eleget dicsekedett is vele fünekfának, hogy ő kitűnő asszonyokat nevel a leányai-ból. Itt a példa Edit lánya. Már öt esztendő óta felesége Lajosnak és még mindig úgy turbékolnak, mintha tegnap lett volna az esküvőjük. Hja, hiába, a jó nevelés csak jó nevelés!

A czélozgatások ugyan nem sokat használtak, mert a többi lányai után nem nagyon kapkodtak, kérték bár őket elegendő, de nem vették el.

Hanem a mi igaz, az igaz: Editből pompás asszony vált. Igényeit mérsekelte, viszont férjétől sem követelt tulsokat. Afféle nagyvilági szerelmi házasság volt ez, mely nem keresi a szalmakunyhós magányt, nem él pusztá ambróziából és csókból; de a nagyvilági élet zajában, fényében is megtalálja a békés összhangot és egyetértést.

Kis-Kátay tovább is járhatott a klubjaiba, barátai körében tölthetett egész estéket, sőt néha reggel vetődhetett haza, a nélkül, hogy Edit ezért duzzogott vagy szemrehányást tett volna.

Viszont Edit sohase zaklatta a férjét számlákkal, kikereste az ügyes, olesó házi varrónőket, módját tudta a kevésbé drága elegánczianak és tudott észrevétlenül takarékoskodni. A mellett a férjét igazán szerette és ha el is fogadta az udvarlását egy-egy jó ismerősétől, sőt szelidebb mértékben kaczerkodott is, ez mind oly tapintatosan és kedvesen csinálta, hogy az ura nemhogy megharagudott volna érte, hanem még inkább örült és büszke volt rá.

Szép asszony volt Edit neve és szellemes asszony. A menyecske kicsi tőkét jól forgatott és kevés jövedelemből uri háztartást tudott vezetni.

Kis-Kátay Lajos tehát boldog volt és nem egyszer dicsekedett, hogy olyan asszony, mint az ő felesége, nincs több a világon.

Hanem egyszer észrevétlenül, tudja Isten hogyan, valami hidegség és bizalmatlanság férközött a házasság felek közé.

Lajos gyakrabban kimaradt; mikor hazajött, szimatolva, gyanakodva nézegetett körül a lakásban és mogorván, szótlanul ült az ebédhez. Megtörtént az is, hogy nem csókolta meg a feleségét, mikor érkezett vagy elment és ha azt mondta, hogy csak éjfélre jön haza, már kilencz órakor otthon termett, viszont hajnalig is kimaradt, midőn azt ígérte, hogy legkésőbb tíz órára otthon lesz.

(Folytatása következik.)

Alkonyatkor.

*Mily szépen szól az estharang
A csöndes légen át,
Úgy cseng, mintha lágy hangon a
Nevem szólítanád.*

*A kertből rózsák és jáczint
Illata száll felém,
És álmomban csókjaidat
Ajkimon érezem.*

*De szél támad és a harang
Már hallgat, már nem szól,
S álmot, illat és virágot
A légből tova szór.*

Márkus Elemér.

GONDOLATOK.

Sokat elveszthet az ember sokban, de mindent csak az egyetlenségben.

*

A türelem és az arcz közt az a különbség: hogy a türelem rózsái kivirulnak, az arcz rózsáit többnyire elhervasztja, az a mit eltűnőni kell.

*

Első házasságban a tavasz nyíló virágain jár az új pár, másodikban már csak elhullott levein tapos.

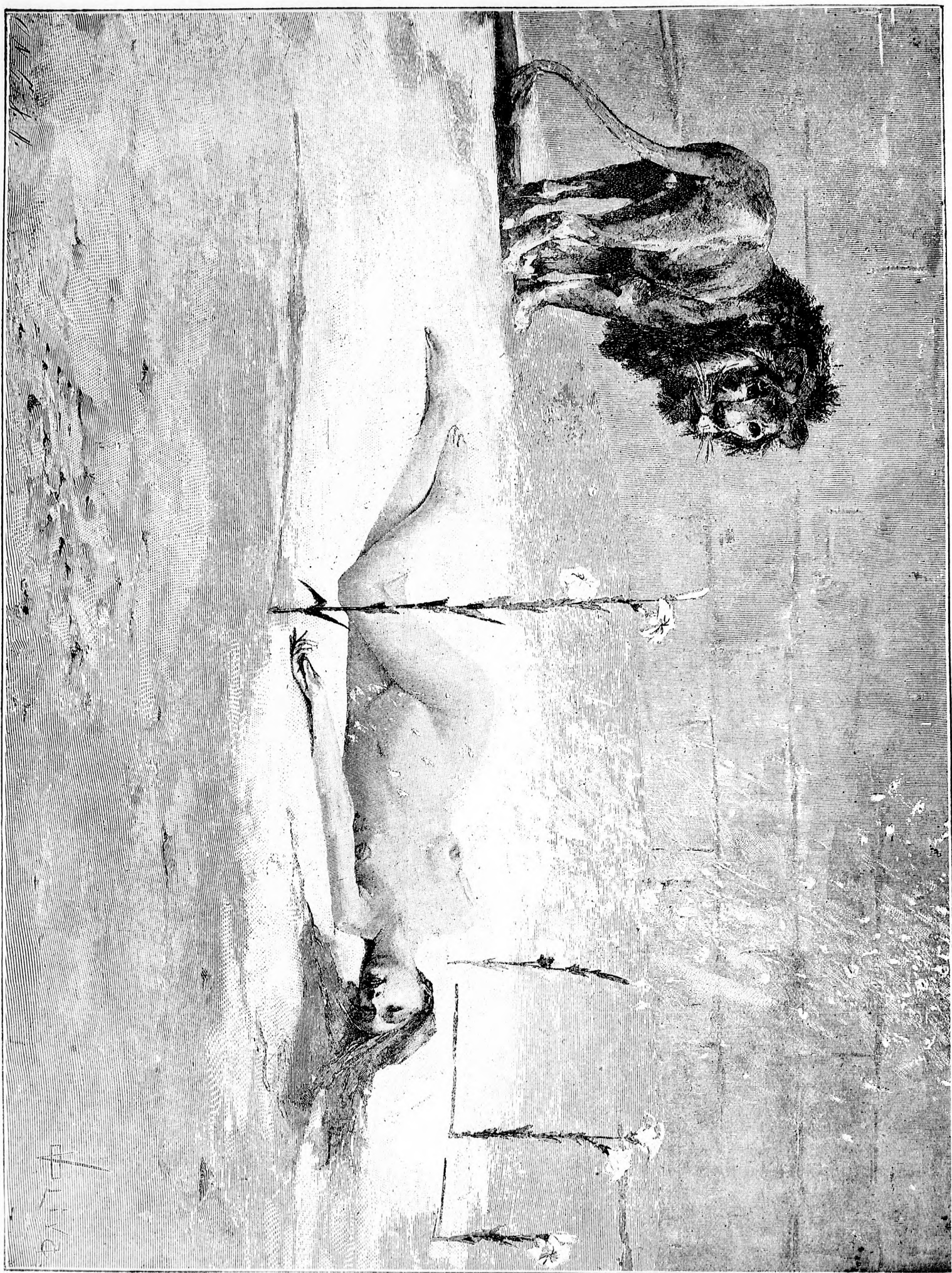
Emléksorok.

Egy kis leányhoz!

*Mily boldog vagy szép üdélom,
Mily boldog minden ifjú lány!
Szíved játéka édes álom,
S az élet egy vonzó tálánny!*

Joli Coeur.

— † — MARTYR A KERESZTÉNYÜLDÖZÉS KORÁBÓL. — † —

XIII. LEO PÁPA.

Új tavasz.

Leszállott már az őszi alkony,
A nap sugára búcsút int;
Még egyszer visszanéz a tájra:
Kicsiny falunknak templomára,
Aztán csak itthágy, itt megint.

Egy év előtt is így hagyott el,
De akkor nem fájt még e seb,
Mert megmaradt a lány s szerelme;
Szegény szívem most elfeledve,
Vajjon meghalni édesebb?

Kiballagok a temetőbe,
Úgy sír a szellő, úgy susog...
De a szívemnek vágya támad:
Ha jön tavasz, majd ősz utánad,
Talán még élni is tudok!

Althorjay Ákos.

AZ ELSŐ VIZIT.

Humoreszk.

Irta: G. Diószeghy Mór.

MÁT én nem beszélek arról, a mit sohasem próbáltam. Nem tudom például, hogy érzi magát a katona, mikor először megyen a háboruba, mert katona ugyan voltam, puskáztunk is manőverek alkalmával egymásra, de csak úgy mag nélkül. Azt sem tudom, milyen érzés, az, mikor az ember százezer forintot nyer a lutrin, mert én száz krajczárt sem nyertem soha, még a kártyán is, mindig csak elvesztettem a pénzem. Arról sincs semmi fogalmam, hogy milyen állapot lehet az, ha az embernek van ezer holdas dominiuma, négy lova, kocsija, a megfelelő adósság nélkül; mert nekem ugyan adósságaim vannak, de a kataszteri birtokivem, ez idő szerint még csak a holdban tartatik nyilván. Hanem, mindezekről eltekintve, pontos felvilágosítást tudok adni arról, hogy milyen szivós kitartással tud koplalni egy filozopter, hogy milyen savanyu érzés az, mikor holnap lejár az embernek a váltója és a törlesztésre szánt tallérokat még ezután verik Körmezőn. Aztán egy-egy tanuló vizsga sem bolondság, ha az ember nincs hozzá hangolva. Hát ezeket tudom, de azért most nem ezekről beszélek. Nem. Elmondom azt, hogy mentem először vizitbe Irmuskához. No, meglássák, hogy érdemes lesz ezt meghallgatni.

...Olyan kora voltam már, hogy ugyancsak görbe szemmel néztem arra, a ki elég vakmerő volt gyermeknek titulálni; pedig hát az voltam, de szerettem volna okvetlenül nagyobbbat mutatni. Mutattam is, a hogy csak lehetett. Akkor kezdtem a hajamat közepén elválasztva viselni s a kalapomat a fejem bubján hordani, mint a hogy láttam egy elegáns boltoslegénytől, a ki minden vasárnap karonfogva sétált az imádottjával. Annak, igaz, hogy páleza is volt a kezében, szivar is a szájában, de én erre nem mertem vetemedni, mert a páleza iránt különös ellenszenvet is éreztem tanuló életemben. Azonban módfelett irigyeltem tőle, hogy karonfogva sétálhat egy hölgygyel. Ez aztán már igazi gavallér, gondoltam. Ambátor magam is elég gavallérosan néztem ki, volt nekem is ujmódi pepitapantallóm, meg

kvekker kabátom, a czipóm is mindig ki volt subiszkolva, mint a tükör, még egy-egy félreeső sikátorban rágyujtani is merészkedtem, még szerelmes verseket is tudtam már írni (a mit a boltoslegény bizonyosan nem tudott), de az utcán még egy leánynyal sem sétáltam karonfogva sohasem. Pedig érdekes ismeretségeim voltak, de csak úgy messziről. Gyengéd érzelmeim keletkeztek gyakran a tánciskolában. Gyakran hevültem és ideáljaim sűrűn változtak, sőt Isten a tanum, hogy néha kettő is volt egyszerre. Egyszer azonban mégis úgy éreztem, hogy Irmuskát jobban és állandóbban kedvelem a többinél. Mikor megláttam az utcán, úgy éreztem, mintha valami bizsergne a szivemben. Mi lehetett volna ez egyéb, mint szerelem? Annak kellett lenni, mert bizony nem hagyott nyugton, folyton késztetett, hogy menjek oda hozzá, hogy láthassam szemtől-szembe. Muszáj volt. Bennem volt az ördög. Elhatároztam, hogy elmegyek hozzá vizitbe.

Tisztán áll előttem most is az a vasárnap délután. Kifogástalanul néztem ki, még egy nagy thearózsza is volt a gomblyukamban, sőt addig kutattam az édesanyám sifonérjában, míg egy keztyüre is találtam, az igaz, hogy le volt vágva minden ujja, mert csak gyomlálni szokott vele a kis kertben, dehát mutatott az azért.

Utban voltam, mennem kellett. Mentem. Kopogtattam és bementem. A szobában egyesegyedül csak Irmuskának öreg tatáját találtam, lapozgatott egy nagy könyvben. Köszöntem.

— Alázatos szolgálja!!

Felpillantott, de csak félszemmel, aztán azt kérdezte:

— Mi kell?

Ez a veszedelmes rövid kérdés teljesen kihozott a sodromból. Egy vizitába jövő gavallértól azt kérdezni, hogy: mi kell? Felelnem kellett reá és feleltem őszintém:

— Irmuska kisasszonyhoz jöttem!

Az öreg most már mind a két szemével felnézett a könyvből s a fejem tetejétől a bokámig végignézett, hanem kérdezni megint csak annyit kérdett:

— Miért?

Átkozott homályos fejü vén ember! Egy gavallértól azt kérdezni, hogy miért jött a leányához.

Megint felelnem kellett tehát, megint feleltem, ezuttal is őszintén és röviden:

— Vizitbe!

Az öreg most már becsapta a nagy könyvet és éktelen hahotára fakadt. Aztán odajött hozzám vagy ránczos kezeit a fejemre tette s átkozottul kaczagva kérdezte tőlem:

— Ki vagy te? Mi vagy te?

Hanem ekkor már bennem is felébredt a büszkeség, fölemelt fővel és szilárdul vetém oda:

— Én ez, meg ez, negyedik gimnázista. (Egygyel többet hazudtam neki a tekintély kedvéért.)

— Igen?! Ósmerem az apádat. Derék ember. Te is igyekezz olyan lenni, mindenekelőtt tanuld meg holnapra a leczkédet, mert látom a szemedből, hogy nem tudod. Aztán ha jól tanulsz, neked adom majd a legkisebb leányomat a Tinikét, még a mult héten kezdett járni csak, de megnő az addig.

Kaczagott és kaczagott, nagyon kaczagott úgy, hogy még a kapunál is a fülemben csengett, még otthon is, még másnap az előadáson is.

Azt hittem öngyilkos leszek, de nem lettem, ma is élek, sőt mikor felnevekedtem és staczióba

G. DIÓSZEGHY MÓR.

jutottam, elvettem Tinikét, mert Irmuska már, a kihez először vizitbe mentem, vénasszony volt akkor. Hanem a Tinike, mondhatom, igen jóra való enni-való kis asszonyka lett.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(Két premiére.)

DOKTOR PEPI.

(Bohózat 3 felvonásban, írta: *Albert Carré*, fordította *Zilahi Kis Béla*. Először adatott a Vígsházban 1899. évi február hó 28-án.)

Kaczagj csak jó közönség, kaczagj, hiszen azért mentél a Vígsházba, nem pedig azért, hogy sírj. Ugy-e bár? A ki mulatni és jóízűen nevetni akar, az menjen a Vígsházba, az ilyen rózsaszínű estéjére, a sirást pedig végezze el otthon, vagy más színházban, ott a hová való. És megkönnyebbül a kebeled és gondmentesebb lesz az agyad — egy rövid időre.

Pepi doktor-t mutatták be ma a Vígsházban, teljesen megtelt ház előtt és előreláthatólag hosszú életű lesz a színpadon, akárcsak „A végrehajtó” és „A teknősbéka” című csiklandós bohózatok, a melyekhez méltóan sorakozhatik *Pepi doktor* is.

Josefin Bichard orvos, nőtlen ember korában igen könnyelmű természetű volt, de mikor elvette feleségül *Courtelinék* leányát, *Eugéne-t*, könnyelműségével és egyúttal orvosi praktizálásával is felhagyott és kizárólag családjának élt. De ambíciózus apósa semmi szín alatt sem akart abban megnyugodni, hogy veje ne praktizáljon és névjegyeket csináltatott, a melyre rányomatta, hogy: *Dr. Josefin Bichard* orvos rendel délután 1—3-ig. Ennek folytán természetesen jelentkeznek a páciensek, de *Bichard* őket kiutasítja lakásából. A véletlen összehozza

egyik szeretőjével, *Hermance-szal*, a ki azóta *Cocherel* rendőrbiztos felesége lett. *Cocherelné* lakásán aztán nekiindul a bohózatos hajszára, a melyben a fiatal orvos feleségét az egyik sötét szobába zárják be egy idegen fiatal emberrel, őt magát pedig saját anyósával egy másik szobába. A helyzet hajmeresztően pikáns, de mind a két asszony sértetlenül kerül ki a bezárt szobából s az öreg *Courtelin* minden alap nélkül keveredik gyanuba *Cocherel* rendőrbiztos feleségével. A legkaczagtatóbb jelenetek ebben a felvonásban vannak, a melyben t. i. kitudódik, hogy *Hermance* milyen „báklővést” követett el, melylyel saját és mások életét tette kockára a féltékeny férjével, *Cocherel-el* szemben. A harmadik felvonásban a félreértések azonban tisztázódnak s *Courtelin* ur is lemond arról a kívánságáról, hogy veje még tovább praktizáljon.

A czímszerepet *Góth Sándor* adta egészséges játékkal s *Eugéne* szerepét *Kalmár Piroska* játszotta szép eredménnyel. Igen jó volt *Balassa* és *Nikó Lina*, mint *Courtelin* és *Courteliné*. *Harasztly Hermin*, a kit már igen régen láttunk a színpadon, *Hermance* szerepében remekelt. Szívesen látnók ezt a tehetséget gyakrabban is a színpadon, valamint *Gyöngyi Izó-t* is, a ki ma a rendőrbiztost adta pompás s kétségtelenül nagy tehetséggel. *Tapolczai*

(*Dutilleul*) a kis szerepében is a régi volt és *Szerény* kitűnően alakította az urnőjébe szerelmes *Adrient*.

A szereplőket több ízben hívták a lámpák elé.

* * *

HAJNALI VENDÉG.

(Vígjáték egy felvonásban, írta: *Girardin*, fordította: *Sz. F.*)

A *hajnali vendég* már nem olyan csiklandós természetű, mint *dr. Pepi*; sokkal szelidebb, mint minden pikantiától. *Bavián* vászonkereskedő ott felejtí magát *Tarlac Henriette* csinos özvegyecskének a bálján és csak hajnali négy óra tájban ébred fel, a mikor a vendégei már eltávoztak s a háziasszony egyedül lévén, aludni készül. Bár a helyzet itt pikánsnak mutatkozik, de igen szolidul bonyolódik ki. A hajnali vendég ugyanis nagybácsija éppen annak a fiatalembernek, a kibe a csinos özvegy szerelmes és kinek neje akar lenni. Az öreg ur ezt a házasságot eleinte ellenezte ugyan, de később beleegyezik a fiatalok házasságába és ezzel a darab véget ér.

Ebben a kis darabban *Hegedüs Gyula* és *Delli Emma* játszottak sok szellemmel és nagy sikerrel.

A GÖRÖG RABSZOLGA.

(Operette 3 felvonásban, szövegét írta: *Owen Hall*, zenéjét szerző: *Sidney Jones*, fordították: *Makai Emil* és *Pásztor Árpád*. Először adatott 1899. márczius 4-én a Népszínházban.)

A Népszínház derék igazgatója nem kimélt sem fáradságot, sem áldozatot, hogy előadathassa *Sidney Jones*-nak Londonban is oly nagy sikert aratott „Görög rabszolga” című operettjét. És fáradozása nem is veszett kárba, a mi bebizonyult a mai premiéren. Ehhez hasonló sikert már rég nem láttunk a Népszínházban. Minden jó és kellemes összpontosult: elsősorban zsúfolt ház, másodsorban kitűnő darab, azután szereplők a javából valók és ezeknek virágkosár, virágcsokor, meg babékoszoru: mind olyan valami,

a mire azt mondhatjuk, hogy teljes siker. Már magában az is, hogy három primadonna: *Hegyi Aranka*, *Küry Klára* és *Z. Bárdi Gabi* lép föl az operettben, emeli az est fényét.

A bemutatott operett megfelel minden tekintetben a jó izlésnek, a mi szintén az igazgatóság érdeme. A jelmezek, a butorok és általában a darab kiállítása pazar-szépek. A librettó bár nem a legjobb, de a zenéje pótol minden hibát. Fülbemászó, bájos és könnyed motívumok vannak benne, a minek *Sidney Jones* úgy látszik mestere. A fordítás főleg *Makai Emil* érdeme, a ki már igen sok darabot fordított le magyarra az ő ismert egészséges szellemével. A fordításban *Pásztor Árpád* fiatal, tehetséges poéta segédkezett *Makainak*.

Antonia hercegisasszony szerelmes *Ámor* (*Diomed*) istenbe és *Aspasiához*, *Heliodorus* persa varázsló leányához fordul, hogy tegye lehetővé *Ámorr* való házasságát. *Ámor* is a görög rabszolgasághoz tartozik, a kit *Archiás* szoborba önt. *Aspasia* is szereti *Ámort* s ez viszont őt. *Marcus Ponponius* római prefektus *Antonia* hercegisasszonyba szerelmes és elmegy *Heliodorus* varázslóhoz, a kitől azt kívánja, hogy eszközölje ki, hogy *Antonia* az ő neje lehessen. Megöléssel fenyegeti a varázslót. *Heliodorus*-nak leánya áll segítségére, a ki elszállíttatja *Diomed* szobrát

JÓKAI MÓR ÖTVEN ÉV ELŐTT.

Antonia udvarába. Ezzel persze azt akarja elérni, hogy mihelyt megtudja Antonia, hogy egy szobrot szeret, lemondjon szerelméről. Ámde a szobor helyett magát Diomed-et viszik el Antonianak. Ezt Aspásia csak később tudja meg s kétségbe van esve tette miatt. Diomed hideg marad Antonia irányában, bár ez őt imádja. Aspásia később találkozik Diomeddel, a kit visszazöktet és helyébe a szobrot teszik Antonia udvarába. Mikor Antonia észreveszi, hogy szobrot ölel és a nép ezt meglátja, megjelenik Ponponius és kéri, hogy legyen neje, de kikoszarazza. Iris, a ki szintén rab-szolga és mindenben részt vesz, Archiást szereti és később azé is lesz. Aspásia pedig Diomedé.

Ez volna a darab kivonatos meséje, ami igen szép változatoságban és plasztikai látványban tárul elénk. *Hegyí Aranka* adja Irist, azzal a nagy művészetével, a melylyel a közönséget mindenkor gyönyörködtette és elragadta. Bámulatos kecsességgel és könnyedséggel járta a tánczot, a melyet meg is kellett ismételnie. *Küry Klára*, mint Aspásia elragadóan bájos és kedves volt. Énekszámáival most is zajos sikert aratott, mint más-kor. És *Z. Bárdi Gabi* Antonia szerepében remekelt. A szerep kicsiny, de hálásnak bizonyult, oly egészséges temperamentummal játszotta és énekelte Bárdi Gabi ezt a szerepet.

A férfiak közül elsősorban *Raskó Gézá*t (Diomed) kell kiemelnünk, a ki végre-alahára oly szerephez juthatott, a melyben megmutatta, hogy van benne tehetség. Kellemesen csengő hangjával élvezetessé tette az énekszámokat és játéka is jobb volt, semmint hittük volna. Szóval bebizonyult, hogy ő is egy olyan tehetség, a kiről tudomást eddig

nem vettek. Pedig kár volt. *Németh József* a régi jó kedélyével és szellemes mókáival mulattatta a közönséget Heliodorus szerepében; *Szirmai* kitűnően alakította Archiás rövid szerepét és *Solymossi Elek* pompásan adta Pomponiust. *Csatai Zsófi* kitűnő Melanopis volt.

Minden szereplőnek bőven kijutott a tapsból, amit kivétel nélkül mindannyian meg is érdemeltek. A balletkar is kitűntette magát, a mely közül különösen *Dalári Klotild*, *Guttmann Anna* és *Garai Margit* váltak ki.

Márkus Elemér.

A Magyar színház ötszázadik előadása.

Február 28-án tartotta meg a Magyar Színház, fennállása óta az ötszázadik előadását, mely alkalommal *Beöthy László* és *Rákosi Viktor* látványos alkalmi játéka az „*Aranylakodalom*“ került színre 96-odszor. Az előadás iránt a közönség nem a legnagyobb érdeklődést

tanúsította, a mi annak tudható be, hogy a Vigszínházban aznap première volt. És az előadás mégis ünnepies volt. *Sziklai Kornél* most is megneveltette a publikumot szellemes mókáival s a többi szereplők is kitétek magukért. Különösen *Szarvassy Ilonka*, a ki Koltay feleségét, Katalint játszotta odaadóan. Ebben a fiatal művésznőben nagy tehetség van és éppen ezért kár, hogy oly ritkán látjuk a színpadon. Az est alkalmával egy igen szép virágkosarat és természetesen nagy tapsot is kapott, a mit méltán kiérdemelt természetes játékával. *Partnere*, (Koltay) *Molnár László* kitűnő volt, de alig lehetett hallani, oly halkán beszélt. *Aranyossy Janka* igen kedves volt Ilonka szerepében, *Rózsahegyi* és *Füredi* is osztoztak az előadás sikerében. A balletet is megtapsolta a közönség.

KOSSUTH LAJOS.

CSALÓDÁS.

Irla: Zalay Marianne.

— Vege. —

Kaskar Felix — mutatta be a kávéházi Apollót a szobrász, de a név kiejtése olyan malicziózus hangsulylyal történt, hogy Dodó meglepetve tekintett reá. A viszontpillantás gunyosan villámlott felé és óvatosságra intette.

Ezalatt az új ismerős önhitt mosolylyal biztosította őket a kiváló szerencséről és boldogságról, a mit e kitűntető engedély folytán érez és ezen közben katonához illő merészséggel szorította a leány kicsiny kezét, hálásan nézett a szép szemek közé, a melyek lehetővé tették, hogy ásitások helyett mély-

értelmű szavak jöttek ajkára, a miknek elrebegése alatt szive éppoly nyugodt volt, mint a kassza kegyesen engedékeny uralkodónőjével szemben.

De a leány megbabonázva a hang édes zenéjétől, igaz áhitattal hallgatta a suttogó vallomást, amely úgy hangzott, mint egy misztikus költemény. Rejtélyes szavak, amelyek a sejtelem rózsaszín fényével árasztják el a könnyenhívó leányszíveket, ah! Dodónak, a jéghideg, érzéketlen Dodónak felolvadt a lelke is forró szerelmében. Ez az ember, a ki sablonos hizelgésekkel halmozta el, az első perczen meghódította avval, amivel a többiek öntudatlanul ingerelték, hogy nem bámulta olyan bosszantó csodálattal, mint például a szobrász. Alig tekintett reá és a modora olyan fáradtsággal affektált, ami érdeket kölesönöz a hölgyek előtt, de a

társalgása mindamellettt könnyed és folyékony volt és thémaválasztása elárulta csalhatlan nőismeretét.

Dodó valami olyan restelkedésfélet érzett, mikor egy pillanatra találkozott szeme a kasszirnök ellenséges tekintetével, szégyenletesen könnyü diadal után érheti csak a nyertest ilyen kellemetlen, néma támadás a vetélytársnő részéről és Dodót annyira megalázta, hogy belepirult. Talán először történt, hogy haragon kívül belső szenvedély festette arcát biborszínre, de megsebzett büszkeségének fájdalmas jajszavát elesendesítette a felébredt szerelem örömjongása. Szótlánul nézte társa beszédes ajakát és félig lecsukott pillákkal hallgatta szenvelgő hazugságait.

Néha, mikor a hadnagy poharához nyult, keze észrevétlenül megérintette az övét és ilyenkor sötét szeme jelentőségteljesen villámlott felé, különben legtöbbszörre Mimihez beszélt, a ki zavartan simult férjéhez, mint azok a nagyon naiv asszonykák, a kik esküvőjük után az idegen első bókját megróvják, de a másodikat már biztató szemjátékkal provokálják.

A szobrász Bartosnak magyarázta Olaszországban tapasztalt élményeit, ezenközben Dodó szép, rózsás arcát figyelte, amint félálomban hallgatta Laskar alattomosan elsuttogott szavait. A hadnagy ritkán mosolygott, és ha tette, sajtósággal keserőséggel volt vegyes, mint az életuntaké. Dodó gyötrő kíváncsiságot érzett a titkolt fájdalom okát megtudni és egy alkalmas pillanatban legyezője mellől halkán megkérdezte.

— Ezt kegyetlenség kutatni! — volt a szemrehányó válasz, de azért az okot elmondta a szivre helyezett férfikéz és az egyetértő édes pillantás.

Nagyon hétköznapias volt e némajáték és mégis a leány, a ki máskor hideg megvetéssel utasított volna vissza ilyen vallomást, — vágyó sóhajjal fűzte tovább. Büszke lelke sóvárogva szívta a könnyelmű játékos varázsszavait és mikor felemelkedtek az asztal mellől, érezte, hogy elveszítette a legnagyobb tételt, a szívét és hogy visszanyerni sohasem óhajtja.

Laskar a hölgyek felöltőjét segítette vállaikra és a leányt ezenközben feltűnés nélkül ölelte magához; ismerik az ügyesek eszabadalmazott szolgálatkészségnek ezt a mesterfogását és rendszeren hatással alkalmazzák, ha az előstromon túl vannak.

Dodónál a büszke ellentállás végső erőfeszítését is legyőzte ez a szokatlan bátorság, remegő kicsiny keze visszaszorította Laskarét és szeméből nyíltan sugárzott a palástolatlan szerelem.

Ebben a perczben önkénytelenül megfordult,

és akaratlanul egy bucsupillantást vetett a kasszirnök felé, aztán ijedten lehunyta szemét, annyi kihívás volt annak a másíknak érthetlen mosolyában.

Laskar élt az engedelemmel, hogy hazakisérheti a hölgyeket, de az ajtóban egy ártatlan óhaja támadt, a mit az induló társaság hajlandó volt pusztá véletlennek gondolni, csupán Fagron tudta, hogy az a percznyi bocsánat, a mit barátja arra kért, hogy a főpinczértől cigarettet vegyen, — mire lesz felhasználva?

Dodó bosszankodott és öntudatosan figyelmen kívül hagyta Fagron udvariasan felajánlott karját. A foyerből kilépve, szállingó hópehely és hideg levegő

csapta meg. Fázósan összehuzta prémes köpenyét, mialatt őszinte vágygyl nézett a lefüggönyözött kávéházi üvegtáblákra. Titkos óhaját hiven teljesítette egy öntudatlanul közreműködő gonosz mozdulata, amitől odabenn meglebbent az áruló függönyszárny és a mohó leányszem látta, amint a késlekedő imádott férfi a kassza márványlapjához dölve, engesztelőleg vonja magához a cukrot osztogató kezeckét...

Dodónak, a szépséges, a szerelmes Dodónak, olyan fájdalmas volt a kiábrándulás!...

DIÁKSZERELEM.

(Diákkori emlékeimből.)

— Irt: HORVÁTH BÉLA —

Kedves Öcsém!

Igen, én is voltam olyan diákleány, mint te, csak hogy valamivel vénebb voltam, mert mikor azt a kinos érettségit hosszúsas vajadás után letettem, egyenesen a császár szolgálatába vittem. Meg egy kissé nagyobb bajszom is volt, mint a mai diákságnak, bajsz nélkül nagy diákot nem is túrtunk volna meg, különb volt a mi bajszunk, mint akármelyik huszárkápláré — volt is rajta egy kocsiderék bajszkenőcs — most pedig ná-

latok csodaszámba megy, ha valaki szörösen lép ki az életbe, még szegényli is magát köztetek szegény!

S ti még azt sem tudjátok talán, milyen is az a diákszerelm? Nektek még ez oly magas tudomány, a kára prepának a logaritmus. Hallgass ide, elmondom neked, még tanulhatsz is belőle, hasznát veheted.

Volt egy kis házikó ott a folyamparton. Nem volt nagyobb az ablaka, mint a két öklöm, de a tornácra felfutott vadszöllő egész regényessé tette a kis lakot. Ebben a házban lakott az én szívem szerelme. Még most is egész tisztán emlékszem rá. De sokszor is jártam ki e kis lak felé, persze hónom alatt könyvekkel, de nem azért, mintha tanulni jöttem volna, ne hidd, hanem ez csak olyan eszköz volt a tanárok, vagy diáknyelven mondva: a kopák elámitására. És e könyvek között ott volt az én nélkülözhetetlen verses könyvem is, melybe a hozzá irt szerelmes verseket firkáltam, sőt némelyiket ilusztráltam is.

Oh mint szeretett engem ez a barna angyal, forró esőkját most is ajkamon érzem, ha csak rá gondolok is. Mint borult a

P. J. S. 1873

keblemre egy-egy szerelemtől áradó versem elzengése után s mint fogadta, hű lesz hozzám és a mennyre, földre, napra, holdra, csillagokra, Istenemre esküdöztem, hogy érte fogok küzdeni az életben, az ő boldogságáért!

A mamája? — ez a legfőbb kérdés! — Nagyon jó asszony volt. Minden vasárnap rendszeren kijárt az uzsonna porcióim, mert irigylendő dolog volt az, ha valakinek oly állandó fess lovagja volt, mint éppen neki. Korcsolyáját nem kellett magának felkötni; a próbabálon, majálison, — no igen, mert ide is elvitték — biztosítva volt a négyese, a soupé csárdása.

De hogy mennyire szeretett, arról a következő eset elmondásából győződhetsz meg.

... Holdvilágos csendes este volt, egy élő lelket sem lehetett látni, mindenütt csend, csak az ő ablakukból a lámpa fénye vetette ki az utra halavány sugarait. A mama aludt. Ilus — mert így hívták földi nevének ez égi angyalt — még mindig ébren volt s várta a tíz óra ütését, mikorra is nekem ígerte a találkozót.

Jött az idő, ő szépen kisompolygott s mi együtt voltunk, ketten. Semmi zaj körülöttünk, oly csendes minden, hogy csókjaink czuppanását tiz mérföldre is meghallhatták.

A városba tartottunk. De mily kényes dolog egy leánynak éjjel egy diákkal végigsétálni az utcákon, mert ha tán senki sem látott volna meg bennünket, csak a hold és a csillagok, a városban másnap mégis közszájon forgott volna e hír.

Azért hozzám tartottunk s ő eljött — hjah, ilyen a szerelem, nem ismer az korlátot — felvette az én férfiruhámat, hidd meg, kedves öcsém, most még szebb volt, még szerelmesebb lettem bele. Hogy állt természetéhez az a férfiruha, mennyivel többet mutatott benne. Így most már bátran mehetünk.

De tudvalevő dolog előtted bizonyára, mint diák előtt, a fegyelmi törvénynek azon §-a, melyben meg van tiltva a diáknak kilencz órán túl kimaradni, most pedig tízórán is túl voltunk.

Az ördög sohasem pihen. A torzborz pedellus bácsi bizony megcsipett bennünket, én csak megmenekültem, de az én menekülésem kergette veszélybe Ilust. Megfogta őt, se szó, se beszéd, egyenesen a carcerbe csukta. Én rohantam haza, felvettem az ő leányruháját s kiszabadításához láttam.

Irgalmatlanul zörgettem a pedellus ablakát, s elváltoztatott hangon mondtam:

— Pedellus bácsi, pedellus bácsi, jöjjön ki, jöjjön ki, beszélni akarok magával.

Hosszas zörgetés, kiabálás után, a 7-ik mennynek emlegítése között, kiczammogott nagy álmosan a pedellus.

— No mi az?

— Pedellus bácsi, nekem egy testvérem van itthon Pestről s azt diáknak véve, ma este becsukta a carcerbe.

— Ah klamezs! no menjünk, nézzük meg.

Ilus ott feküdt nagy busan a priacszen, szomorú, kínos sorsán elmerengve. Hogy felvillant a szeme s elmosolyodott, mikor engem az ő ruhájában felismert. Intettem, hogy hallgasson.

— No nézze, pedellus bácsi, ismer maga ilyen diákat? Ez egy pesti fiú, a testvérem.

— Bozse moj, csakugyan úgy van.

Kiszabadultunk, nem ismert meg egyikünket se. S még kért is az öreg pánszláv, hogy ne szóljunk senkinek erről, mert e baklövésé méltó tárgy lett volna a diákok újabbi csufolódásaira.

... Nos, kedves öcsém, csináltak-e ilyesmiket? kövte hiszem, mert oly szörtesen csupasz gyerekek után még nem tud dobogni a szív, mint jó magatok vagytok.

Hogy hova lett Ilus azóta, nem tudom. Egy darabig csak leveleztünk, de később, mint mindenbe, úgy ebbe is beleun az ember. Igaz, hogy én kezdtem meg az elszakadást, vádoló is magamat nem egyszer ezért, hisz a hála is hozzá vontott volna, de ilyen a diákszeretem: könnyen szeret... könnyen felejt...

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Tavaszi! Ujjá-ébredése az egész természetnek, új életet adsz mindennek, a lélek is szabadabb lesz, a gondolat csapongóbb, a vér forróbb. Elmúlik a tél s vele az a nyűgöz kényszer, a mi szobához köt, rabbá tesz bennünket!

Volt egyszer régen, van már fél-századja, volt régen egyszer egy nagyon-nagyon hosszú tél, olyan hideg, olyan dermesztő, hogy még a gondolat is bilincsekben volt, mikor még lehetünk se volt szabad, aztán végigjárta e hon területét egy tavaszi langyos szellő s elmúlt a tél, a tavasz első hirnökei, legszebb virági ütötték fel fejüket a hótakaró alól: a szabadság, egyenlőség, testvériség!

Hogy üdvözölte az egész nemzet ezt a tavaszt! Sirva borult egyik ember a másik nyakába, örömkönyeket hullatott az egész magyar világ, sokszor elmondott dolgok már ezek s mégsem elég-szer ahhoz, hogy mi — azóta a második nemzedék — teljes nagyságában átérzeni, teljes fönségében utánozni tudjuk azoknak a nagyoknak hazaszeretetét, kik tegnap

még gyermekek, ma már hősök voltak egy félszázad és egy év előtt, akiknek követelő szavára szabad lesz a magyar szó, lehull a bilincs a sajtóról, akiknek törekvése megtöri azokat a régi kor-hadt korlátokat, melyek magyar és magyar között különbséget tettek, kik kiverték a minden emberi jog ellenére századok óta birt szabadalmakat a nemesség kezéből, hogy e hazának ne legyen 16 millió mostoha gyermeke egypár százezer kiváltságos édes gyermek mellett!

S mikor az ujszülöttet, a csecsemő szabadságot keresztelőre vitték, vér volt annak keresztvize, bölcsődala ágyudörgés, ezek a hősök messiásokká váltak, kik vérük hullásával váltották meg e nemzetet!

Szobrot emel a nemzet kegyelete annak, ki hol kell, vérel-termékenyíti hazájának azt a talaját, melyből a szabadság pálmája sarjadzik, mi ne emeljünk ezeknek szobrot hideg köböl, hideg ércből, méltó emléket úgy sem tudunk nekik emelni. Abból a márványalapra helyezett bálványból hiányzik az a nagy szív, mely önmagát tudta feláldozni hazájáért. Ne emeljünk szobrot nekik, hisz ha összes márványunkat alakba formálnók,

Loubet, a francia köztársaság új elnöke.

ha összes érczünket alakba öntenők, nem tudnók méltóképen megörökíteni az ő nagy honszeretetüket!

De menjünk ki a szabad ég alá, ott, hol a mező piros virágtól himes, nézzünk végig az erdőkön, sziklákon, ha az alkony piros fényével zománczozza be őket, ha a langyos tavaszi szellő végig suhan a föld felett, hallgassuk meg, a mit nekünk mesél: a virág, a fű, a fa, a szikla az ő véruktól piros, az az alkonyi láng, mely pirosra festi az eget, az ő honszerelmük lángja.

Aztán várjunk, míg beköszönt a sötét, a hideg éjszaka s kioltja a fényt, gyászos takarót vet virágra, sziklára, ha hideg szél csapja meg felhevült arcunkat, az ő tragodiájok ez! Sötét, néma, gyászos éj borult az alkonyi pirra, úgy látszott, hogy nem is fog megvirradni soha!

Megvirradt. A hosszú éjszakát legyőzte a nap első sugara, s az égre törő hajnali pirban ismét az ő honszeretük mosolygott le a földre.

Minden évben, így márczius 15-ikén, ezen a napon, mely szabadságunk ujjászületése napja, végigcizkázik agyunkon a nagyok, a hősök emléke, jobban mint egyébkor, mert hisz mindig előttünk vannak ők: e nap heroszai.

Az indus ha ingadozik hitében, elzarándokol a Ganges szent vizéhez, megfürdik habjaiban s hitének új erősségét meríti vizéből. A mi honszeretűnknek is szüksége van ily fürdőre, visszatérünk évenként egyszer szabadságunk forrásához 1848. márczius 15-ikéhez s benne ujjászületve, megerősödvé honszeretűnkben, készek vagyunk, ha keli mi is, mint azok a nagyok, kiknek emlékéket e napon üljük, vérünkkel is áldozni azon az oltáron, melyet a szabadságnak emelünk!

Én.

KÉPEINKHEZ.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter atyja magyar-zsádoki Hegedüs Sándor, anyja kövendi Várady Anna volt. Született 1846 április 22-én. Tizenkilenczéves korában elvesztette édesatyját, szakadatlan és ernyedetlen szorgalommal, küzdelemmel elérte egymásután azokat a pozíciókat, melyeket tehetsége folytán megérdemelt, számottevő alak lett a politika, a publicisztika terén s mint a szabadelv rendíthetetlen hive, ragyogtatta fényes tehetségét a legutóbb lezajlott parlamenti harcban. A Magyar Tudományos Akadémia 1893-ban rendes tagul választotta.

Reggeli ima. Nincs szebb jelenet, mintha a teljesen ártatlan kis gyermek apró kacsóit imára kulcsolva, hálát ad az Istenkének reggel, hogy éjszaka virrasztott álmai fölött.

A jósnő. Ma a felvilágosultság századában mosolyra fakadunk, ha a letűnt idők naivságára gondolunk, a mikor még az emberek a jósokban, a varázslókban hittek; azoknak minden szavát, minden kézmozdulatát szentnek tartották, mikor nem fogtak valami nagyobb szabású, de még kisebb jelentőségű vállalatba sem a nélkül, hogy a jó vagy jósnő szent igéjét meg ne hallgatták volna.

Martyr a keresztény üldözés korból. Szép kor volt, a mikor a hit oly mélyen gyökerezett az emberek szívében, hogy örömmel léptek a vérpadra, a kínzó kamrába, vagy az amphiteatrumba

a vadállatok elé, hogy a vérszomjas római nép haláltusájukban gyönyörködjék. Akkor még meg tudtak az emberek halni az ideálokért, — ma... de ez már nem tartozik képünk magyarázatához.

XIII. Leó. A nyolczvankilencz éves agg főpapot a katolikus egyház fejedelmét mutatjuk be jelen képünkön abból az alkalomból, hogy oly közel volt a halálhoz, de az ég kegyelméből ismét egészséges. A vatikánban már mindent elkészítettek, hogy arra az esetre, ha Isten ezen aggastyánt magához szólítaná, a kormányzást az új pápa megválasztásáig három biboros végezze az egyházi törvények értelmében.

Loubet a francia köztársaság új elnökének arczképét mutatjuk be, ki ugyan nem vágyott elnyerni ezt a diszes hivatal, de a közóhajnak engedelmeskedve, magára vállalta. Loubet inkább a bukolikus örömeiket szereti, mintagazdasága van, s édes anyja semmi körülmények közt sem birható rá, hogy falusi otthonát elhagyja.

Loubetné, a francia köztársaság elnökének neje.

A márcziusi napok hősei. Mint minden évben, ez idén is annak évfordulójára, hogy a sajtóról lehullott a cenzura láncza, bemutatjuk azoknak arczképét, kik e napok mozgalmában vezérlő szerepet játszottak: Kossuth Lajos, Petőfi Sándor és Jókai Mór arczképét, azért, hogy oly mélyre vessük azokat olvasóink szívébe, lelkébe, hogy onnan kitörülni se idő, se kor képes ne legyen, hogy folyton szem előtt tartva őket, példájukon felbuzduljunk s hazaszeretűnk folyton új tápot nyerjen.

KRÓNKA.

Hírek az udvarból.

Stefánia özv. trónörökösne nagyobb tengeri utra indult Miramareból az Almisa hajón lady Borucharch név alatt. A trónörökösne megnézte Korfut, a hol elhunyt királynék gyönyörű nyaralója, az „Achilleon” áll, megnézte a várost is. Innen Albaniába, Buentróba ment vadászatra.

József főherczeg márczius 2-án ülte meg 66-ik születésnapját a fiumei Villa Giuseppében.

Külföldi udvarokból.

Az orosz czár betegségéről elterjedt híreket Zichy Jenő gróf meczáfolta, ki a közelmúltban volt szerencsés fogadtatni az orosz czár által majd egy óráig tartó magánkihallgatáson.

XIII. Leó pápa súlyosan beteg volt az elmúlt héten, egy tályog következtében, mely a bal lábán támadt, s melyet Mazzoni és Lapponi orvosoknak operálni kellett. A pápa az operáció alatt teljesen ébren volt. S az operáció után, bár környezete a legrosszabbra is el volt készülve, rövid idő alatt teljesen fel is gyógyult.

Kitüntetések.

A király Klein István honvéd alezredesnek, Klein Tivadar Zemplén vármegyei főpénztárnoknak, Klein Emil sátoralja-

ujhelyi takarékpénztári tisztviselőnek és Klein Alfréd honvéd-századosnak, valamint törvényes utódaiknak, régi magyar nemes-ségük épségben tartása mellett, az „arnótfalvi” nemesi előnevet díjmentesen adományozta és egyidejűleg megengedte, hogy családnevüket „Arnótfalvy”-ra átváltoztathassák ;

Nagyjészení Jeszenszky Béla Temesvármegyei nagybirtokosnak a temesvári állandó vegyes felülvizsgáló bizottság polgári elnöki minőségében szerzett érdemei elismerésül a harmadosztályú vaskoronarendet, *Agicsicz Győrey*, Nustar község előljáró-helyettesének, a községi ügyek előmozdítása körül szerzett érdemei elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

*

A honatyák köréből.

Az új kabinetváltozás alkalmával elhatároztuk, hogy e helyen az 1867. óta kormányzott magyar miniszteriumokat felsoroljuk. Ime az első.

Andrássy Gyula gróf miniszterelnöksége 1867. febr. 17-től 1871. november 14-ig tartott.

Ebben a kormányban a király személye körüli miniszter volt: Festetich György gróf, 1867. február 20.—1871. május 19. Wenckheim Béla báró 1871. május 19.—1871. november 14.

Belügyminiszter volt: Wenckheim Béla báró, 1867. február 20.—1869. október 21. Rajner Pál, 1869. október 21.—1871. február 10. Tóth Vilmos 1871. február 10.—1871. november 14.

Pénzügyminiszter volt: Lónyay Menyhért 1867. február 20.—1870. május 25. Kerkápoly Károly, 1870. május 25.—1871. november 14.

Közmunka- és közlekedési miniszter volt: Mikó Imre gróf, 1867. február 20.—1870. április 21. Gorove István, 1870. április 21.—1881. június 21. Tisza Lajos, 1871. június 21.—1871. november 14.

Földmivelési-, ipar- és kereskedelmi miniszter volt: Gorove István, 1867. február 20.—1870. május 23. Szilágy József 1870. május 24.—1871. november 14.

Kultuszminiszter volt: Eötvös József báró, 1867. február 20.—1871. február 2. Pauler Tivadar, 1871. február 10.—1871. november 14.

Igazságügyminiszter volt: Horváth Boldizsár, 1867. február 19.—1871. június 11. Bittó István, 1871. június 12.—1871. november 14.

Honvédelmi miniszter volt: Andrássy Gyula gróf, 1867. február 20.—1871. november 14.

Horvát miniszter volt: Bedekovich Kálmán 1868. deczember 8.—1871. január 26. Pejachevich Péter gróf, 1871. február 10.—1871. november 14.

*

Elhunytak.

Gróf Apponyi György néhai országbíró, Apponyi Albert gróf atyja, Eberhardon.

Dölle Gyula 53 éves korában Galgócson.

Özv. Jármái Gusztávné szül. Zoffcsak Paulina 77 éves korában Budapesten.

*

Tudomány és művészet.

Gróf Zichy Jenő, ázsiai utjáról az elmúlt vasárnap tartott a nemzeti muzeumban felolvasást, melyben megismertette utja tudományos eredményét. A Kaukázustól Pekingig terjedő útjában gyűjtött néprajzi, anthropologiai, régészeti és természetrajzi tárgyakat a nemes gróf a Nemzeti muzeumnak ajándékozta, s ezáltal olyan dolgokkal gyarapította, melyért más muzeumok méltán megirigyelhetik. Ezek a tárgyak mind ki vannak állítva a Nemzeti muzeumban s ezek közt rendkívül értékű darabok a Káspi foka, (egy kiveszében lévő állatfaj) és egy oly hulló (Eremias Przevalskii), melyből eddig egyetlenegy példány volt ismeretes, az is a Britisch Muzeumban volt. Ez a második! Tizen-nyolcz eddig teljesen ismeretlen vízi rovar faj, a legrikább lepke fajok stb. stb.

*

Székesfővárosi hírek.

A *budapesti tantestület* legutóbb kérelmezte, hogy az elemi iskolák tantervéből kizönböltessék ki a német nyelv. A fővárosi közoktatásügyi bizottság kimondta, hogy a német nyelvet eltörölteti.

A kőbányai templom harangjai közül a legnagyobbat visszaadták a vállalkozónak mert a hangja diszsonáns a többi harangéval.

VEGYESEK.

Előrelátó völegény. Egy német matematikai tanár esküvője előtt azzal a kéréssel fordult menyasszonyához, hogy az esküvő napját halasszák el egy nappal, mivel, ha a kitűzött naphoz ragaszkodnának, az ezüst menyegző 25 év múlva szombaton esnék, ő pedig semmi körülmények közt sem szeretné elmulasztani rendes szombati kuclizó összejövetelét.

A legnagyobb ekét egy Girb Rikárd nevű kaliforniai földesur használja. Ez az óriási gép 5 1/2 méter magas és 1623 kilogramm súlyu. Gőzzel hajtják s naponként mintegy 20 hektár területet képes felszántani, de naponként másfél tonna kőszénre van szüksége, hogy óránként 6—7 kilométer utat tegyen meg.

A mesterséges jég nagyon közönséges Kelet-Indiában. Minden nagyobb városban van jéggyár s némelyik oly nagy, hogy naponként 500—1000 tonna jeget is előállíthatnak. Dél-Amerikában és Egyiptomban szintén szaporodik a jéggyárak száma.

Az emberi élet tartama. Kelet-Indiában, az első élet-évet beszámítva, átlag csak 24 év, Európában azonban ugyanazon feltétel mellett már 44 év.

Forró vizű tavat fedeztek fel Idaho államban Hoise City közelében a föld alatt. Mintegy 122 méter mélységben van a föld felszíne alatt s a víz 77 Celsius foknyi meleg.

Havanában a Morro erőd fölé óriási zászlót tűztek ki az amerikaiak, mely ma a legnagyobb zászló a világon. 120 amerikai (36 1/2 m.) hosszú és 43 1/5 m. széles. Bostonban külön megrendelésre készítették a szövetet. A zászlón levő csillagok, melyek tudvalevőleg az Unio egyes államait jelképezik, 7—8-sorosan vannak elhelyezve és egyenként 1/3 méter magasak. Az óriási zászló elkészítése mintegy 800 forintba került.

Kuba-szigetének neve az ős Indián Kubanakanból alakult, mely azt jelenti, hogy „a hol aranyat lehet találni”. Ez a név azonban csak később lett a sziget neve, először Antillának nevezték, azután egy spanyol hercegnőről Juanának és még egy darabig Ferdinánd, San-Jagoés Ave Maria nevei is voltak.

Az arizonai kövesült fák legnagyobb része csak 3 fokkal lágyabb mint a gyémánt; ezért ezeket aczéleszközökkel nem lehet feldolgozni.

A legrégebb fennmaradt levelet a British muzeum őrzi Ezt egy Panbesa nevű egyiptomi irta Amenemep nevű barátjának 1500 évvel Krisztus születése előtt II. Ramses fáraó idejében s egészen magándolgokról szól. A levél papyruson van s valóban csodálatos, hogy negyedfélezer év múlva még eléggé olvasható.

SZERKESZTŐ POSTAJA.

Kérjük előfizetőinket, hogy azok, kik az előfizetők postájában levelezni óhajtanak csak egy közleményt küldjenek be, mert a roppant tuhalmozódás miatt képtelenek vagyunk mind adni különben. — **H. Ar.** Az előfizetők hiánya. — **K. T.** Nem felelnek még meg lapunknak. — **J. M.** Még mindig nem találta el azt a hangot, mely a mély érzelmek kifejezéséhez szükséges. — **F. P.** Jól cseng, a vége azonban ellapul. — **Sz. J.** A czimzett kézhez vette, a lap köszöni. — **T. J.** Az utolsó versszakot javítsa ki, aztán küldje újra be. — **L. N. I.** Köszönjük. — **J. C.** A jelen számunkban megtalálja a feleletet. — **Z. D.** Ez már jobb. Besoroztuk. — **Z. M.** Már nagyon kíváncsiak vagyunk. — **S. J.-né** urnőnek. Kis brunolint kell higitani egy kevés terpen-tinnel, s a butort vele vékonyan befesteni, a foltok eltűnnek! — **B. M.** Válogatunk közülük, de semmi esetre sem a rossz emberről szólót. — **Pokrócs Ádám.** Van-e már sok? — **Sz. Ilona** Bp. Szives üdvözlét M. E.-től. — **Dulcis.** Ne sajnálja a fáradságot egyszer felkeresni bennünket. — **Z. E.** Nagyvárady Myrától április elején kezdünk meg egy kedvesen megírt elbeszélést. Nem Ön az egyetlen, ki oly érdeklődve várja e kedves írónő munkáit. — **Genealogus.** A szerző nem tévedt a „Belgrád alatt”-ban. Dózsa csakugyan egy ott vívott páros harc miatt nyerte el a nemességet, a királyi kitüntetést, ebből folyólag a fővezérletet a kereszties seregek fölött. Az a sok baj, a mely hazánkat érte, 1514-ben, tehát e páros harczból Dózsa győzelméből eredt. *Több kérésről a jövő számban.*

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából, Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.